Een speurtocht door Noord-Afrika

In deze serie verschenen

1. Een overval in de lucht
2. De jacht op het koperen kanon
3. Sensatie op een Engelse vrachtboot
4. Avonturen in de Stille Zuidzee
5. Drie jongens op een onbewoond eiland
6. De strijd om het goudschip
7. Tumult in een toeristenhotel
8. Drie jongens als circusdetective
9. Een dollarjacht in een D-trein
10. Een speurtocht door Noord-Afrika
11. Drie jongens en een caravan
12. Kabaal om een varkensleren koffer
13. Een motorboot voor een drijvend flesje
14. Een klopjacht op een kapitein
15. Een raderboot als zilvervloot
16. Nummer negen seint New York
17. Een meesterstunt in Mexico
18. Trammelant op Trinidad
19. Vreemd krakeel in Californië
20. Lotgevallen rond een locomotief
21. Pyjama-rel in Panama
22. Vreemd gespuis in een warenhuis
23. Wilde sport om een nummerbord
24. Hoog spel in Hongkong
25. Een vliegtuigsmokkel met verrassingen
26. Stampij om een schuiftrompet
27. Kunstgrepen met kunstschatten
28. Bombarie om een bunker
29. Ali Roos als Arie Baba
30. Heibel in Honoloeloe
31. Arie Roos wordt geheim agent
32. Cnall-effecten in Casablanca

Een speurtocht door Noord-Afrika

Willy van der Heide

Oorspronkelijk uitgegeven door: Stenvert, Meppel, 1952
© Willy van der Heide, 1952
© Nederlandse uitgave: Overamstel Uitgevers, Amsterdam 2015
© Omslagbeeld: Frans Mettes
Omslagontwerp: baqup

ISBN 978 90 499 2713 4 (paperback)
ISBN 978 90 499 2745 5 (e-book)
NUR 280

www.overamstel.com

Alle rechten voorbehouden.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Bob Evers komt uit de lucht vallen

Om tien minuten over twee, in het holst van een zwoele Italiaanse nacht, stopte een stoffige taxi voor de maanverlichte gevel van het Colossa Hotel in Napels. Enkele Italiaanse straatslijpers, die in hoeken en nissen van gebouwen rondom het verlaten plein zaten te soezen, sprongen hoopvol op en kwamen te voorschijn, maar aarzelden dan en doken teleurgesteld terug toen zij zagen wie er uit de taxi klom: een jongen van ongeveer achttien jaar, met verwarde, donkerblonde haren, zonder overjas of pet en zonder enige bagage.

'Geen cent aan te verdienen; was hun mening en knorrend zegen de leeglopers terug in de slagschaduw van hun portieken, teleurgesteld opziend naar de volrijpe, Italiaanse maan die boven het plein dreef.

Met scherp gekners van tandwielen reed de taxi weg. De jongen rende de marmeren trappen van het paleisachtige hotel op. De Franse hotelportier, een kleine dikke man met een smal filmsnorretje, zat soezerig een geïllustreerd blad te lezen onder de felle lichtbundel van een bureaulamp, af en toe slaande naar steekmuggen die om zijn geoliede haren dansten. Het sissende geluid van de snel wentelende draaideur deed hem opzien. Het volgende moment stond een verwaaid uitziende jongen voor zijn receptiebureau.

'Mijn naam is Bob Evers. Ik ben Amerikaan en juist uit Zwitserland aangekomen. Hier is mijn paspoort. Ik heb een dringende boodschap voor ene mijnheer Crick Darry die hier in het hotel moet wonen.'

De portier wierp een ongeïnteresseerde blik op het Amerikaanse paspoort en een geringschattende blik op het stoffige uiterlijk van deze jonge reiziger. Hotelportiers verwachten geen dikke fooien van jongens van nog geen eenentwintig jaar. Hij raadpleegde geeuwend zijn register.

'Kamer 486. Ik zal zien of mijnheer te spreken is.'

Hij had nauwelijks het kamernummer op de hoteltelefoon gedraaid, of de kamer antwoordde al.

'Met de receptie, Mr. Darry... Er is hier iemand die u wil spreken...'

De telefoon pruttelde een antwoord. De portier keek vreemd op. 'Mijnheer Darry vraagt of het dringend is... Of het niet morgen kan!'

Bob Evers barstte ongeduldig uit: 'Geef mij die telefoon!'

Hij zei het op een toon, zo ongewoon gebiedend voor een jongen

dat de portier hem zonder meer de hoorn overhandigde.

'Is that Mr. Crick Darry?'

'This is Darry, yes...' (de stem klonk prettig, maar sloom en wat wantrouwend).

'Kent u Masters? Jack Masters?'

Er volgde een moment stilte op de lijn. 'Jack Masters? Wel eens van gehoord.'

'Ik heb een boodschap van hem voor u.'

De stem van Darry veranderde plotseling van klank en beval kortaf: 'Zeg niets meer. Leg de hoorn neer en kom meteen naar boven.'

'Okay.'

De balkondeuren van kamer 486 stonden wijd open en over de stenen balustrade heen keek men uit over de gladde Golf van Napels, waarin de sterren weerspiegelden als in een zwarte kristallen dansvloer.

'Goedenacht,' zei Bob Evers bescheiden en sloot de deur achter zich. Crick Darry zat rechtop in zijn bed; een jongeman van iets meer dan dertig jaar met bruine ogen en een hoofd vol kleine, bruine krulletjes. Zijn neus stond een tikje scheef, alsof hij veel had gebokst. Hij droeg een citroengele pyjama vol met groene leeuwen, paarse krokodillen en negers met speren. Hij hield één hand onder de dekens en met de andere bracht hij de vlam van een lucifer bij een verse sigaret. Daarna keek hij op zijn polshorloge.

'Het is al twee uur en één kwartier lang morgen. Ga in die stoel daar zitten.'

Darry smeet de lucifer door de open balkondeuren naar buiten, trok zijn hand onder de dekens vandaan en legde een middelzwaar pistool op het tafeltje naast zijn bed. Daarna blies hij twee stralen tabaksrook uit zijn neusgaten en wriemelde heen en weer met tien tenen die onder het laken uit staken…

'Wat was je naam ook weer?'

'Bob Evers.'

'Amerikaan?'

'Net als u.'

'Hoe weet je dat ik Amerikaan ben?'

'Van Masters.'

Crick Darry wriemelde met zijn tenen, hield zijn hoofd een beetje scheef om de sigarettenrook uit zijn ogen te houden en keek Bob schattend aan.

'Heb ik enig bewijs dat Masters je inderdáád heeft gestuurd!' Bob keek de kamer rond.

'Heb ik enig bewijs dat u inderdaad Crick Darry bent?'

Darry knorde iets dat afkeuring of instemming kon zijn, en boog opzij om in de binnenzak te voelen van een jasje dat over een stoel naast zijn bed hing. Hij viste er een portefeuille uit, zocht daarin en wierp Bob een paspoort toe.

'Is dat voldoende?'

Bob keek het even door, vergeleek de foto en wierp het terug. 'Masters is op het ogenblik belast met het onderzoek naar een internationale bende valsemunters, samen met u en...

De jongeman met de bruine krulletjes keek hem nietszeggend aan.

'Daar is mij niets van bekend, jongeheer Evers. Kom je hier sprookjes vertellen, of...?'

Bob zat even perplex te kijken en snapte toen ineens dat hij nog steeds had nagelaten, zichzelf te legitimeren.

'Pardon,' mompelde hij, en trok een dikke brief uit zijn zak. 'Deze brief heeft Masters mij voor u meegegeven. Het was heel belangrijk, zei hij. Hijzelf is in Zwitserland gebleven.'

Darry ritste de brief open en haalde er twee velletjes dicht beschreven papier uit, benevens een in vieren gevouwen vel zwaar tekenpapier. Hij las de brief eerst tweemaal aandachtig door, vouwde toen de kaart open, knikte dan nadenkend en begon toen ineens te grinniken. Zijn rechterhand schoot uitnodigend naar voren: 'Geef me de vijf, Bob. Jullie hebben prima werk gedaan, lees ik. Heb je dorst? Daar staat een fles London Tonic.'

Bob voelde zichzelf een beetje kleuren van genoegen, want het was warempel geen kleinigheid, zulk een compliment te krijgen van kerels als Masters en Darry die, zoals hij wist, agenten waren van de Amerikaanse FBI, het Federal Bureau of Investigation in Washington.

'Och, we kwamen er helemaal bij toeval in verzeild,' begon hij. 'Twee Hollandse vrienden van mij, Arie Roos en Jan Prins, waren laatst in juli aan het wandelen in de buurt van Bilthoven, een plaatsje in Holland. Het was machtig mooi weer; ze hadden al een eindje getippeld en ze vonden het op het laatst maar gemakkelijker, een lift je te pikken van een vrachtauto vol lege olievaten. Ze zaten daar boven op die vaten lekker in de frisse wind en na een paar minuten kwam hun een andere vrachtwagen achterop, die sneller reed. Boven op de lading van kisten en dozen lag een rij triplex kisten die met touw waren

vastgesjord. Dat touw was losgegaan en zij probeerden door roepen te waarschuwen. Maar niemand hoorde dat en toen die snellere auto een honderd meter of zo voor hen uit was, schoot één van die kisten los en smakte op de betonweg. De chauffeur van de achterste auto zag dat natuurlijk wel en begon te toeteren, maar vergeefs. Hij stopte bij die kist en Jan en Arie klommen naar beneden. De kist was door zijn smak op het beton opengesprongen als een apennoot en een deel van de inhoud lag over de weg verspreid. Wat denk je dat er in die kist zat?'

Crick Darry smeet het gloeiende eindje van zijn eerste sigaret door de open balkondeuren naar de Golf van Napels en stak een tweede op: 'Chocolade vierkantswortels?'

'Nee. Speelgoedtreintjes.'

'Hoe bestaat het,' zei Crick spijtig, boven op zijn hoofd krabbend. Zoiets lolligs gebeurt mij nou nooit! Een hele kist vol speelgoedtreinen... Om van te dromen.'

'Compleet met rails en wissels,' ging Bob geestdriftig verder. 'Maar die vrachtautochauffeur zag er helemaal de lol niet van in; die mopperde alleen maar dat-ie een hoop heisa kreeg, want dat-ie dat gevonden voorwerp naar de politie moest gaan brengen enzovoort.'

Crick fronste even.

'Naar de politie?'

Bob knikte.

'Anders had hij het ding helemaal naar de geadresseerde firma moeten brengen. Politie is eenvoudiger. Dan zorgt die er verder voor.'

Darry knorde: 'Okay. Die chauffeur had er dus de pee in.'

'Arie en Jan stelden toen voor, dat zij die kist met treintjes naar de politie zouden brengen en dat vond de chauffeur allang best.

'Als ik er maar van op aan kan,' zei hij, 'dat je die dingen er werkelijk heen brengt, anders kom ik in last.'

Arie en Jan beloofden hem dat, raapten alle locomotieven en wagons bij elkaar en kropen met het hele geval weer op de auto.'

Bob keek Crick aan. 'Onschuldig begin, vind je niet?'

'Machtig onschuldig,' beaamde Crick, 'Maar ik heb zo'n idee, dat die onschuld vrij gauw ophoudt.'

Bob trok peinzend aan zijn rechteroor.

'Je snapt misschien wel, dat Arie en Jan met die toverkist vol treintjes niet haast je, rep je, in volle ren, naar het politiebureau stoven...'

Crick grinnikte.

'Daar was het zeker te heet voor?'

Bob lachte.

'Onder andere. En ze vonden het wel lollig, er eerst een uurtje mee te spelen. Jan en Arie logeerden in het huis van Jans oom, die kunstschilder is en in een alleenstaande villa woont aan de Soestdijkerstraatweg in Bilthoven. Oom en tante waren op reis in het buitenland en de dienstbode ging om vier uur weg. Ikzelf kwam pas laat in de middag met een taxi van Schiphol, ik reisde regelrecht met het vliegtuig uit Amerika – en ik was er nog niet goed en wel, of het feest begon. Eerst kwam er een ongunstig uitziend individu aan de deur om de kist met treintjes te halen.'

Crick richtte verbaasd het hoofd op.

'Hoe wist hij wie die kist gevonden had?'

'Dat hoorden zij bij navraag langs de weg van een ijscoman, die Jan kende en ons ermee had zien lopen.'

Cricks hoofd viel terug op het kussen en hij blies een rookwolk naar het plafond.

'Aha!'

'Juist. Wel, Jan vond niet dat die knaap een erg betrouwbaar gezicht had en vroeg hem te bewijzen dat hij de eigenaar was van die treintjes.'

'Of lid van de firma die eigenaresse was?'

'Precies. Dat kon hij niet. Daarop zei Jan, dat hij dan zijn treintjes de volgende morgen bij de politie kon gaan halen en bonsde de deur dicht. Een kwartier later was het groot feest. Eerst barstte er een onweer los. Wij legden de rails uit, op de parketvloer van de voorkamer, en waren nét gezellig aan het spelen, toen Jan een bol, bleek gezicht door de tuindeuren naar binnen zag kijken.'

'Die stonden natuurlijk open, door de warmte?'

'Precies. Jan ging naar de keuken om de deuren daar dicht te doen en raakte slaags met een indringer die hem even later, over de keukentafel heen, buiten westen sloeg met zijn hoofd in een plas limonade. Arie rende naar boven, speelde het klaar om een tweede huisvredebreker beentje te lichten en de trap af te laten tuimelen...'

'Goed werk van Arie.'

'Nou, dat was ook al, want alle lichten in huis waren toen uitgedraaid – door mij – en door die duisternis, af en toe verlicht door bliksemstralen, kwam Arie de trap af met een brandende staafzaklantaarn. Twee boeven stoven recht op hem af en hadden hem vastgebonden voor hij goed en wel wist wat er gebeurde. Ik rende naar buiten, vond hun auto, nam het nummer ervan op, en vlak daarna kwamen onze

overvallers naar buiten met de kist treintjes en reden weg. Maar het mooiste was...'

'Wát was het mooiste?'

'Ze hadden alléén de treinwagons en locomotieven meegenomen. Alle rails, wissels en seinpalen, een deel ervan tijdens de vechtpartij platgetrapt, hadden ze achtergelaten.'

Crick lachte, met een flauw glimlachje om zijn mond, en tikte de as van zijn sigaret naast zich op de vloer.

Bob vervolgde: 'Arie wilde metéén de politie opbellen, maar daar wou Jan niets van horen. Met 't oog op zijn oom, natuurlijk.'

Crick vulde aan: 'En jullie zaten óók niet helemaal snor, want je had die kist natuurlijk meteen naar de politie moeten brengen in plaats van er thuis mee te gaan spelen.'

'Dus,' ging Bob weer door, 'wij staken de koppen bij elkaar, besloten op eigen kosten de ruiten en andere schade te herstellen, en probeerden uit te kienen wat het in vredesnaam voor rare snuiters konden zijn, die inbraak, huisvredebreuk en mishandeling plegen om een kist vol speelgoedtreintjes, waarvan ze tenslotte de helft achterlaten! Kijk, tijdens de vechtpartij en daarna hadden we natuurlijk wel het een en ander gehoord en gezien en daaruit bleek, dat er met die treintjes zélf iets bijzonders aan de hand moest zijn. We snapten ook wel, dat er vermoedelijk nog méér kisten van de expeditie auto waren gevallen, en gingen, toen het onweer wat voorbij was, op onderzoek uit. In Soest ontdekten we, dat een tweede kist was gevonden door een reclame-auto van het circus Bonzario.'

Crick bromde wat: 'En wisten die boeven dat ook?'

'Yes, sir. Dus wij naar circus Bonzario. Maar de drie boeven waren óók op zoek naar de treintjes die, door een raar toeval ergens in dat circus volkomen kwijt waren geraakt Na heel wat gezoek en rare complicaties vonden we ze terug.

In enkele van de locomotieven en pullmanwagons en ook in ronde tankwagens die van onderen gemerkt waren met een kruisje, zaten dicht opgerolde pakjes valse dollarbiljetten, op die manier vanuit Zwitserland de grens over gesmokkeld en bestemd om...'

'Om in Holland in circulatie te worden gebracht?'

'Precies. Nu zat de zaak zo: op de expeditie van de fabriek in Zwitserland, die dat speelgoed maakt, werkte een lid van de bende, die daar de dollars in de wagons verstopte en die dan merkte met een klein kruisje, onderop. In Holland, bij de importeur zat een tweede bende-

lid, die zonder weten van de importeur de biljetten uit de gemerkte wagens haalde. Hij gaf ze dan door aan een man die ze op verschillende plaatsen in omloop bracht.

Toen we zover waren, gingen we met onze inlichtingen naar de politie, maar zo gauw die van valse dollarbiljetten hoorde, stopten ze ons met treintjes en al in een apart kamertje, samen met een hoofdinspecteur en belden op. Een uur later kwamen er twee Amerikanen in burger binnen...'

'En een van hen was Jack Masters?'

'Precies. Masters begon ons het hemd van het lijf te vragen en leek reuze in zijn sas met wat we hadden ontdekt, want niemand scheen nog te weten HOE die valse dollarbiljetten van het ene land in het andere werden gesmokkeld. Het was hem allang duidelijk, dat die valse biljetten niet in Holland werden gedrukt, maar ergens anders en dan van Zwitserland naar Holland werden gegoocheld. Masters bedacht een heel slim plan waarbij hij mij, Jan en Arie heel goed kon gebruiken, en vroeg of wij hem helpen wilden. En zo zijn wij gedrieën, met Masters samen, in Zwitserland terecht gekomen. De rest heb je in Masters' rapport wel gelezen, neem ik aan.'

Crick Darry nam het rapport van Masters op, dat vóór hem op bed lag. 'En in Zwitserland hebben jullie weer enkelen van de bende te pakken gekregen...'

'Maar nog niet de top-mensen!'

'Juist. Masters schrijft hier, dat volgens hem de valsemunterswerkplaats ergens in Noord-Afrika is gelegen.'

Bob boog zich voorover, met glinsterende ogen. 'Deze kaart is van een deel van Libië, het vroegere Italiaans Noord-Afrika. De juiste ligging van de werkplaats blijkt vermoedelijk uit het geheimschrift, dat in de kolom rechts opzij van de kaart staat. Masters kon het niet ontcijferen, maar hij zei, dat u een deskundige was in geheimschriften en codes en dat u het waarschijnlijk vrij snel zou hebben opgelost.'

'Dát,' zei Crick Darry, zijn hoofd krabbend, 'zal wel gaan, denk ik.'

Hij trok het laatje van de tafel naast zijn bed open en nam er een reisgids uit. 'Laat eens zien... boten naar Tripolis... Morgenmiddag om twee uur vaart de "Savoia Queen" hier in Napels af. Kan niet mooier.'

'Waarom gaan we niet vliegen?'

'Omdat de boeven dat van ons zullen verwachten, jongeman. Ze zullen morgen in Tripolis alle vliegtuigpassagiers in de gaten houden, maar nooit veronderstellen dat we met opzet een langzame boot nemen.'

Hij legde een vinger opzij langs zijn neus en keek Bob slim aan. 'Hersens gebruiken. De vent bij wie jullie deze kaart vonden, is ontsnapt, hè?'

'Helaas wel. En hij leek ons juist de belangrijkste.'

'Waarom leek hij jullie de belangrijkste?'

'Omdat hij, volgens ons, de man was, die de gedrukte valse dollars van de munterij in Afrika, of van een afgesproken plaats daar, naar Italië en Zwitserland overbracht.'

'Zo, jonge vriend. En waarom sleepte hij een kaart met een ingewikkeld geheimschrift ernaast met zich mee door Europa? Kon hij die afgesproken plaats in Afrika niet uit zijn blote hoofd onthouden, denk je? Of kon hij niet door iemand worden opgewacht die hem erheen bracht?'

Bob trok weer eens nadenkend aan een oorlel. 'Daar heb ik me óók suf over zitten piekeren. De enige redelijke oplossing leek mij, dat die oppikplaats in Afrika elke keer een andere was, zodat de verbindingsman, als hij ooit zou worden gearresteerd niets kon verraden.'

Crick knipte luid met zijn vingers. 'Goed werk, jonge vriend! Goed uitgekiend tot zover. Natuurlijk... máár...'

Crick stak zijn arm uit, met de vinger naar Bob gericht.

'Stel nu eens dat deze verbindingsman werd gearresteerd MET DEZE KAART BIJ ZICH? Deze kaart geeft, zoals je zelf veronderstelt, de plaats van de munterij, of de ontmoetingsplaats aan. Dan kan de gearresteerde, of zijn kaart, dus toch de nieuwe plaats verraden!'

Bob bekende openhartig: 'Dat was nu juist, waar ik telkens op vastliep. Als we die vent niet hadden laten ontsnappen, hadden we hem heus wel zover gekregen, dat hij ons die plaats had verklapt. Maar wat ik almaar niet snap is waarom die vent zo suf was, die grote kaart met geheimschrift overal met zich mee te slepen, in plaats van de code op te lossen en de plaats van buiten te leren?'

Crick grinnikte, vouwde de kaart open op zijn bed en wenkte Bob om naderbij te komen.

'Omdat hij dat niet KON, beste Bob.'

Bob staarde van Crick naar de kaart, en terug. 'Omdat hij dat niet kon? WAT niet kon?'

'De code ontcijferen! Snap je niet? Het is zo klaar als een klont. Het is een oude truc van de Geheime Dienst. De jongens die dit zaakje hebben georganiseerd, waren heus geen sufferds. De vent die jullie in Zwitserland te pakken kregen, had deze kaart... maar niet de sleutel op

het geheimschrift. Die is vermoedelijk in handen van de tweede man, die hem opwacht ergens in Afrika...

Bob haalde diep adem van verrassing. 'DAT is slim uitgedokterd!'

Crick lachte.

'De één is dus machteloos zonder de ander. Als er één van de twee wordt gearresteerd, kan er niets gebeuren... denken zij.'

'Dénken zij? Hoezo?'

'Omdat de organisatoren van deze dollarzwendel er blijkbaar op rekenen dat de politie, of de FBI, of wie dan ook, bij het vinden van een kaart als deze, niet in staat zal zijn, de code op te lossen.'

Bob vroeg gretig: 'En kunt u dat dan wel?'

Crick lachte: 'Er zijn, zo te zien, maar twee mogelijkheden, dat ik het niet zou kunnen. Maar laat ik eerst passage bespreken...' Hij nam de hoorn op en zei tegen de nachtportier: 'Geef mij de stad, wil je!'

Even later hoorde Bob de zoemtoon van het stadsnet. Crick draaide een nummer. Het antwoordde meteen. Bob keek verbaasd op zijn horloge. Wat voor nummer was het, dat om drie uur 's nachts zo prompt antwoordde?

'Darry hier... Mag ik Evans?' – De telefoon klikte – 'Evans? Darry hier. Reserveer onofficieel twee hutten op de "Savoia Queen" die morgen naar Tripolis vertrekt. Tweede klas. Met opzet geen eerste... Eén voor mij, op naam van Bergson... En een andere voor een jongen, minderjarig, Amerikaan, naam Bob Evers. Geen verband tussen beiden. Gesnapt? Okay.' Hij legde de hoorn neer.

'Gehoord? Heb je geld bij je?'

'Genoeg voor een paar dagen. En ik kan morgenochtend halen via het Amerikaanse consulaat hier.'

Darry knikte.

'Maak dan nu dat je dit hotel uitkomt. Ga ergens in een ander hotel slapen en ga morgen scheep op de "Savoia Queen". Je passagebiljet ligt klaar bij de Wagon Lits Cook. Vergeet mij. Zoek me niet meer op. Bel me hier niet op. Als je me op de boot ziet doe dan of ik een wildvreemde ben tot ik je een seintje geef, of een afspraak maak. Duidelijk?'

'Als gefiltreerd water.'

'So long dan, Bobbie. En verslik je niet in de spaghetti.'

Gekien met een kaart en een code

De zon ging brandrood onder aan de westerhorizon van de Middellandse Zee. Enkele matrozen smeten putsen water over het nog hete dek van de "Savoia Queen".

Achter het schip strekte een lange waaier van schuimend kielzog zich uit, zover Bob Evers kon kijken. Bob was de enige die over de verschansing hing en uitkeek, want de bel voor het diner was gegaan en alle dekken waren door de passagiers verlaten. Morgen zou het schip in Tripolis aankomen en Bob had taal noch teken van Crick Darry opgevangen. Twee- of driemaal per dag zag hij hem, in de eetzaal of aan dek, maar hij vermeed het steeds angstvallig, vragende blikken in Darry's richting te werpen. Als Crick hem, Bob, nodig had, zou Crick dat duidelijk genoeg laten merken, daarvan was Bob overtuigd. Maar afgezien daarvan wenste hij toch wel, dat iets dergelijks nu snel gebeurde, want het leven aan boord werd vervelend. Achter hem klonken rustige, zachte voetstappen: de stappen van een man die op dekschoenen aan komt slenteren. De stappen van de wandelaar kwamen langzaam dichterbij... dan klonk, zacht maar duidelijk, Crick Darry's scherpe fluister: 'Kom over vijf minuten bij de middelste sloep op het dek hierboven. Stuurboordzijde.'

Bob knikte kort, zonder om te kijken, keek snel op zijn horloge en hoorde de rustige wandelpas achter zich verdwijnen. Precies vier en een halve minuut later keerde hij zich om, en ging naar de trap aan de stuurboordzijde van het sloependek.

Crick Darry leunde met zijn ellebogen op de reling en rookte een pijp. De zon was nu – op een smal, vlammend sikkeltje na – in zee weggezonken.

'Goeie,' zei Bob en ging naast Crick staan.

'De code zit fout,' bromde Crick kernachtig. 'Onoplosbaar.'

'Hoezo?'

'Het zijn immers groepen van cijfers, weet je nog?'

'Telkens groepen van drie getallen, ja.'

'Wel, het is volgens mij deze truc: de schrijver van de boodschap en de ontvanger ervan, die de code dus moet oplossen, beschikken ieder over één exemplaar van een en hetzelfde boek. Doet er niet toe welk

boek, het kan een detectiveverhaal zijn of een wetboek, als ze maar precies eender zijn gedrukt.'

'Zelfde uitgave dus.'

'Precies. Nu staat er bijvoorbeeld een letter P op pagina 4, derde regel, zestiende letter...'

'O... zit het zo. Ik snap het al. Dat is de cijfercombinatie: 4-3-16.'

'Klopt. Nu is zulk een geheimschrift vrij eenvoudig op te lossen, mits de codeman bijvoorbeeld voor de letter E telkens dezelfde cijfercombinatie gebruikt. De E is namelijk in het Hollands, in het Engels en het Amerikaans de meest voorkomende letter. De meest voorkomende cijferreeks is dus een E, die meestal gekoppeld wordt met een andere E, of een N enzovoort. Dan kom je er vrij makkelijk uit. Maar de jongens die dit in elkaar zetten, kenden dat trucje blijkbaar en hebben elke letter telkens opnieuw ergens op een pagina opgezocht. Als er achtmaal een A in deze boodschap voorkomt, hebben ze A's van acht verschillende pagina's of regels genomen en zoek dat maar eens uit.'

'Ah!' zei Bob. 'Dus we moeten éérst weten, welk boek de codeerders gebruiken? Er bestaan er nogal wat!'

Crick zoog peinzend aan zijn pijp en vroeg:

'Toen jullie die vent met die kaart in Zwitserland in zijn kraag pakten, hebben jullie toen geen boek bij hem gevonden?'

Bob dacht na en schudde het hoofd: 'Trouwens, Crick, zoiets is in strijd met je eigen redenering. Je opperde zélf de theorie, dat de bezitter van de kaart de code niet op kon lossen, zodat het betrokken boek in handen moet zijn van de contactvent in Afrika.'

Crick zuchtte en klopte zijn pijp uit op de reling. Door de vaart van het schip stoven de vonken naar achteren weg. 'Volkomen juist, maar je kunt nooit weten...'

'Maar als je dat gerust kan stellen... het enige wat die vent aan leesbaars bij zich had, waren een paar Duitse en een Engelse krant.'

Crick snoof: 'Heb jij hier aan boord iets verdachts opgemerkt?' Crick knorde wat: 'Toch vraag ik me af, of er niet iemand van de bende aan boord van dit schip is...'

Bob vroeg: 'Zou die knaap in Zwitserland geen fotokopie van die kaart hebben laten maken?'

'Erg onwaarschijnlijk. Dan had hij dat dikke, zware origineel niet bij zich gedragen, maar de dunne kopie.'

Bob dacht ineens aan iets: 'Zeg, heb je hem zelf gekopieerd?'

'Nee. Ik heb geen fototoestel. Tenminste niet bij me.'

‘Waar heb je die kaart dan? In je hut?’

Crick peinsde en gaf ietwat verstrooid antwoord: ‘Deksels goed opgeborgen. Maak je daar geen zorgen over. Alleen de codeboodschap, de cijferreeksen dus, heb ik overgeschreven en daar heb ik heel wat uren op zitten knobbelen... zonder resultaat, zoals ik je vertelde.’

Bob vroeg dringend: ‘Zeg Crick, kan ik die cijfercombinatie niet krijgen? Ik wou er zelf wat aan pluizen.’

Crick keek vriendelijk, maar ietwat spottend, van opzij naar hem: ‘Als ik je daar nu een lol mee doe, maar...’

‘Ben je bang dat de boeven haar van me terug zouden pikken?’

‘Dat is niet zo erg. Volgens mij is de codeboodschap, zelfs in opgeloste staat zonder de kaart zelf erbij, waardeloos, want de boodschap zal wel aangeven, welke lijnen je op de kaart moet trekken om de ontmoetingsplaats te vinden.’

‘Ah... zit het zo. Mag ik dan die code niet hebben, Crick? Ik verveel me stierlijk op deze boot’

Crick nam zijn ellebogen van de reling af: ‘Oké. Wacht hier. Ik ben zo terug en dan scheiden we.’

Crick liep snel het sloependek af. Minuut na minuut verstreek. Het werd donkerder en donkerder, en de eerste sterren kwamen te voorschijn. Daarna de maan. Maar Crick Darry zelf kwam niet weer tevoorschijn.

Toch bendeleden aan boord!

Bob Evers zag er uit als een heel gewone jongen, maar in zijn jaar vol wilde avonturen in de Stille Zuidzee had hij heel wat levenservaring opgedaan. Instinctief voelde hij het, als er iets bijzonders in de lucht hing en hij was tegen ongebruikelijke situaties opgewassen. Toen Crick Darry na ruim een half uur nog steeds niet was teruggekomen, ging Bob rustig op zoek naar een steward.

'Zeg, steward... kunt u me het kajuitnummer van mijnheer Bergson vertellen?'

Bob herinnerde zich gelukkig bijtijds dat Crick passage had geboekt op naam van Bergson, en vermoedelijk beschikte Crick ook over een paspoort en andere identiteitspapieren op die naam.

'Bergson...' De Italiaanse steward, met zijn gepommadeerde, glimmend geplakte haren, haalde een verfrommeld lijstje uit zijn zak. 'Nummer 147. Rechts van de hoofdgang.'

Bob passeerde de brede, dubbele deuren die toegang gaven tot de centrale gang, met aan weerszijden de tweede klas kajuiten. Nummer 147 was helemaal aan het einde. De dansmuziek uit de eetzaal drong slechts flauwtjes tot hier door. Voor hut 147 staande, hield Bob zijn adem in. Niets te horen. Hij klopte op de groen gelakte deur.

'Crick! Ben je daar?'

Hij luisterde ingespannen en vernam iets als een dof gebonk. De deur bleek afgesloten. Bob rende terug naar zijn eigen kajuit zocht haastig in een koffer, en haalde een stalen doosje met een schuifsluiting te voorschijn. Er kwam een bosje vreemde stukjes koper- en ijzerdraad uit. Hij had er bij andere gelegenheden dikwijls heel veel gemak van gehad. Snel teruglopend naar Darty's kajuit peuterde hij wat met een omgebogen draadje in het slot... nog even proberen en verstellen... een minuut later sprong het slot geluidloos open. Bob glipte naar binnen, sloot de deur achter zich en boog zich over Crick Darry, die gebonden op de vloer lag, met een prop handdoek tussen zijn tanden geduwd. Bob trok eerst die prop uit Cricks mond en kon niet nalaten te grinniken, toen Crick prompt begon te tieren.

'...als ik dat tuig te pakken krijg, zal ik ze voor de gloeiende glorie tien handdoeken de man laten opbikken! En zonder koffie erbij! Maak mijn armen los, malloot en grinnik niet!' Ze hadden Crick vastgebon-

den met alles wat maar geknoopt kon worden: handdoeken, gordijnen en repen afgescheurd laken.

'Luister; zei Bob, worstelend met repen en knopen. 'Dit is hun eerste poging hier aan boord. Ze kunnen niet van dit schip af... Wie waren die boeven? Heb je ze goed opgenomen?' Darry bewoog zijn onderkaak op en neer en wreef over zijn pijnlijke polsen.

'Ik geloof dat ze maar met zijn drieën waren, maar toen ik hier binnenkwam, leek het wel of er een complete menselijke waterval over me heen stortte. Eén ervan greep me van achteren bij mijn keel. Ik kon prompt geen kik meer geven en ze pakten me even deskundig in, of ik een bijzondere sinterklaassurprise was. Ik had geen schijn van kans om iets te zeggen of te doen.'

Bob keek de hut rond: 'Nou, ze hebben hier wel aardig huis gehouden.'

Hij wees naar een hoopje lompen en oud metaal dat eens een dure hutkoffer moest zijn geweest. De inhoud lag over de grond verstrooid en de koffer zelf was door de heren volledig gesloopt. Het beddengoed was overhoop gehaald – planken waren uit de muurkasten gehaald en de matras was opengeritst. De veren inhoud lag als ruige sneeuw door de ene helft van het vertrek verspreid.

Bob wees naar de berg veren: 'We hebben niks anders te doen dan op te letten, wie van de passagiers veren in zijn haren of zijn ogen heeft. Toen ze deze hut verlieten moeten ze eruit gezien hebben als witte leghorns in de rui.'

Crick Darry zat op een omgevallen stoel en masseerde zijn pijnlijke nek, maar zag er overigens niet uit of hij zich het gebeurde erg aantrok.

'Ze hebben die kaart toch niet, hè Crick?'

Crick hield op met het wrijven van zijn hals en keek Bob met enige verontwaardiging aan. 'Waar zie je me nou voor aan? Natuurlijk hebben ze die niet. Dacht je dat ik zo stom was om dat papier hier in mijn eigen hut te bewaren?'

Bob ging op zijn gemak op de rand van het bed zitten midden tussen de ontploffing van veren.

'Waar heb je het dan opgeborgen? Mag ik het weten?'

Darry's gezicht vertoonde een opgewekte grijns. 'In een hut, een paar deuren verder de gang in. Er woont een Fransman met een kogelronde buik en een geparfumeerde snor: 'Sakkerloot! Hoe heb je dat klaargespeeld? Heb je die vent in vertrouwen genomen?'

'Natuurlijk niet! Ik kijk wel uit.'

'Hoe kwam je dan daar binnen…? Hoe weet je zeker dat HIJ het niet vindt? En hoe krijg je het er weer uit, als je het weer nodig hebt, zonder dat hij het merkt?'

Crick viste een sigaret uit een in de strijd verfomfaaid pakje, aarzelde even, lachte en haalde de schouders op. 'Waarom zou ik het je eigenlijk niet vertellen? Het is misschien heel nuttig als je het weet. Zie je die stoel waar ik op zit?'

Crick zat op een omgevallen, doodgewone stalen stoel, met groene stof bekleed. Bob staarde ernaar. Crick stond op, tilde het van holle, verchroomde stalen buizen gemaakte, lichte meubelstuk met één vinger op en presenteerde het geval aan Bob. Deze jongeman pakte het meubel aan, draaide het om, bekeek het van alle kanten, maar kon er niets bijzonders aan ontdekken.

Darry begon uit te leggen: 'Kijk naar de bovenkant van de rugleuning. De groene bekleding zit van boven om de stalen buis heen gestikt, met de naad aan de achteronderkant van de buis: 'Dat zie ik. En wat zou dat?'

Crick blies op zijn gemak een rookwolk uit. 'Ik heb die naad losgepeuterd, zodat de buis vrij kwam. De leuning bestaat uit twee helften, die in het midden boven bij elkaar komen en gekoppeld zijn door middel van een buis of mof die aan beide kanten schroefdraad heeft die past om een schroefdraad aan het eind van beide buizen.'

'Aha. Net zoals verwarmingsbuizen soms aan elkaar worden bevestigd.'

'Precies. Ik heb mijn kaart stevig opgerold tot een klein cilindertje, er een koordje om gebonden en gezorgd dat ik een flink eind koord overhield. Daarna draaide ik de koppelingsbus los. Het stijf opgerold papier schoof ik in het eind van de ene buis en mijn eind koord in het eind van de andere pijp. Daarna schroefde ik de bus er weer op en naaide de bekleding er weer om. Aan de stoel was na die bewerking niets bijzonders te zien.'

Bob keek Crick aan met oprechte bewondering. 'Je bent toch een uitgekookte slimmeling, Crick!'

Darry zei droog: 'Domme jongens kunnen ze bij de FBI niet erg goed gebruiken.'

Twee tellen later voegde hij er – even droog – aan toe: 'Hoewel de manier waarop ik me in mijn eigen hut liet overvallen, nu niet bepaald een beste beurt was.'

'Als je dus van die stoel het doek weer losmaakt, en de bus eraf schroeft...'

'Vind je een touwtje. Trek maar aan het touwtje en je houdt een kaart met code in je vingers. Als slachtoffer had ik de eerste middag al die Fransoos uitverkoren. Ik ben die avond wat gaan rondneuzen, zag dat hij in de salon aan het bridgen was, en zag mijn kans schoon. Ik verwisselde heel eenvoudig ons beider stoelen, zodat mijn kostbare kaart thans vier hutten verder veilig is opgeborgen. Laat ze gerust deze hut doorzoeken tot ze blauw aanlopen... ze zullen er weinig bijzonders vinden.'

Maar Bob keek nog wat bedenkelijk rond, met zijn benen schommelend.

'Hoe moeten we deze ruïne hier aan de steward verklaren? We kunnen moeilijk beweren dat we gezocht hebben naar een paar manchetknopen of zeggen dat de kat het gedaan heeft.' Darry haalde de schouders op. 'Mij een biet. Ik zeg precies wat er gebeurd is; nogal wiedes. Ik ben door drie kerels overvallen die me van top tot teen hebben gekneveld! Groot schandaal! Dat tuig ruïneert mijn koffers en vernielt alles wat los en vast is. Moeten ze eens in hun hoofd halen om MIJ daar verantwoordelijk voor te willen stellen! Ik heb het recht een vette schadevergoeding te eisen wegens het geboefte dat ze als passagiers op hun schepen accepteren! Ze mogen wat blij zijn als ze er zo goedkoop afkomen, dat ze alleen de boel maar moeten redderen!'

Bob knikte en pakte nadenkend weer de stalen stoel op.

'Zeg, Crick – we komen morgen al in Tripolis aan. Veel tijd hebben we niet meer.'

Crick stond in het midden van de hut te roken.

'Ik voel wat je bedoelt. Morgen, tijdens het ontbijt, ruil ik die stoelen weer om.'

Maar Bob was het daar niet mee eens. 'Is het niet beter als je het nu metéén doet?'

'Waarom?'

'Die boeven hebben nu hier alles op hun gemak doorzocht. Die zijn gloeiend overtuigd dat die kaart niet hier is. Daarom is er op dit hele schip geen veiliger plaats voor die kaart dan juist hier. En stel dat die Fransoos morgen zijn ontbijt op bed gebruikt?'

Crick maakte zijn sigaret uit in de wasbak.

'Oké. Je hebt gelijk.'

Hij deed de deur open, gluurde de gang af, en liep haastig naar de kajuitdeur van de Fransman, waarop hij keurig netjes – en voor alle ze-